

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa J. S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie [...] i Narodowemu Bankowi Polskiemu
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 marca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 21 września 2017 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje ze środków Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w [...]) na rzecz adw. A. I. kwotę 18750 (osiemnaście tysięcy siedemset pięćdziesiąt) zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3) nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz pozwanych.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda J. S. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 21 września 2017 r., należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Powód domagał się zasądzenia od pozwanych Skarbu Państwa - Wojewody [...] i Narodowego Banku Polskiego odszkodowania w kwocie po 5 000 000 zł od każdego z nich, łącznie 10 000 000 zł, wskazując, że jest posiadaczem czynnej książeczki mieszkaniowej zarejestrowanej od dnia 3 stycznia 1978 r. w [...] Spółdzielni Mieszkaniowej w K. z wkładem w kwocie 2,84 PLN po denominacji z przeznaczeniem na mieszkanie spółdzielcze lokatorskie typu M-2. Wskutek nie przydzielenia mu mieszkania, powód nie założył rodziny i nie doczekał się potomstwa. Zgromadzony wkład utracił jakąkolwiek wartość wskutek inflacji.

Powództwo i apelacja powoda zostały oddalone. We wniesionej skardze powód powołał się na przyczyny kasacyjne przewidziane w art. 398³ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

Przedstawione w skardze zagadnienie prawne dotyczy tego, czy przepisy ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1779 ze zm.) stanowią *lex specialis* wobec kodeksowego reżimu odpowiedzialności deliktowej oraz kontraktowej.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy i dotychczas niewyjaśniony, dotyczący ważnego abstrakcyjnego zagadnienia jurydycznego, którego rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy przy okazji rozpoznania skargi kasacyjnej przyczyni się do rozwoju prawa i jurysprudencji oraz będzie miało znaczenie nie tylko dla tej konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Zagadnienie to musi przy tym rzeczywiście występować w sprawie i mieścić się w zakresie problematyki, która podlega badaniu w postępowaniu kasacyjnym ze względu na treść i przedmiot wyroku oraz treść podstaw kasacyjnych. Skarżący powinien sformułować zagadnienie w sposób przyjęty przy przedstawianiu przez sąd powszechny zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, nie publ.). oraz zamieścić we wniosku pogłębiony wywód prawny uzasadniający zgłoszone wątpliwości, a ponadto wykazujący zasadność preferowanego sposobu jego rozstrzygnięcia oraz wadliwość rozwiązania postawionego problemu prawnego przez Sąd drugiej instancji w zaskarżonym orzeczeniu.

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd Apelacyjny, dzieląc ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji przyjął, że powód dochodził od Skarbu Państwa- Wojewody [...] roszczenia o naprawienie szkody, której źródła powód upatrywał w niewywiązaniu się przez tego pozwanego z obowiązków nałożonych przez przepisy ustawy z dnia 20 stycznia 1990 r. o zmianach w organizacji i działalności spółdzielczości (Dz.U. z 1990 r., Nr 6, poz. 36 ze zm.). Powód domagał się bowiem naprawienia szkody spowodowanej bezprawnym, jego zdaniem zaniechaniem przydzielenia mu mieszkania spółdzielczego mimo zgromadzenia wymaganego wkładu mieszkaniowego.

Twierdził, że oprócz szkody niemajątkowej polegającej na niezałożeniu rodziny, poniósł także szkodę majątkową stanowiącą różnicę między gwarantowaną wartością mieszkania o powierzchni 44 m² wg cen na dzień złożenia pozwu, a kwotą należną z tytułu premii gwarancyjnej oraz z tytułu zaliczenia wkładu mieszkaniowego. W ramach rozważań dotyczących odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa- Wojewody [...], Sąd Apelacyjny podniósł, że powód figuruje na liście Wojewody [...] jako kandydat do spółdzielni mieszkaniowej, ale nie został do niej jak dotąd przez Wojewodę skierowany. Powód, na którym spoczywał ciężar dowodu, nie wykazał ani rozmiarów poniesionej szkody ani istnienia normalnego związku przyczynowego między zdefiniowaną przez niego szkodą a zaniechaniem pozwanego Skarbu Państwa- Wojewody [...]. Wypłata środków pieniężnych zgromadzonych na książeczce mieszkaniowej lub likwidacja książeczki i wypłata należnej premii gwarancyjnej, następuje na wniosek właściciela książeczki, który należy złożyć w Banku [...] S.A., czego powód jako dotąd nie uczynił. Sąd wskazał także w uzasadnieniu, że samo posiadanie zarejestrowanej książeczki mieszkaniowej nie zapewnia przydziału mieszkania, zaś Wojewoda nie ma obowiązku zapewnienia lokalu mieszkalnego każdemu posiadaczowi zarejestrowanej książeczki mieszkaniowej.

Wobec takich motywów rozstrzygnięcia oraz wobec treści podstawy kasacyjnej naruszenia prawa materialnego, nie zachodzi pierwsza przyczyna kasacyjna wskazana przez skarżącego we wniosku. Dotyczy ona wykładni przepisów ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 1779 ze zm.). Zgodnie z jej art. 1, ustawa określa zasady przyznawania bankom środków z budżetu państwa, określonych w ustawie budżetowej, które udzieliły kredytów mieszkaniowych, o których mowa w ust. 2, oraz bankom prowadzącym obsługę rachunków wkładów oszczędnościowych na książeczkach mieszkaniowych, jak również zasady udzielania premii gwarancyjnych. Stosuje się ja także do kredytów mieszkaniowych udzielonych i spłacanych na warunkach określonych przez Radę Ministrów. Tymczasem skarżący wyraźnie wskazał, że dochodzi odszkodowania za zaniechanie skierowania go przez Wojewodę [...]

do spółdzielni w celu przydziału mieszkania, mimo figurowania na liście kandydatów, czyli tak jak przyjął to Sąd Apelacyjny. Wykładnia wskazanej ustawy nie ma zatem znaczenia dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej powoda ze względu na podstawę faktyczną wyroku Sądu drugiej instancji oraz okoliczność, że ustawa ta nie stanowiła podstawy prawnej zaskarżonego wyroku.

Oparcie wniosku na przyczynie kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 punkt 4 k.p.c., jak to uczynił powód, wymaga wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia skonkretyzowanych przez skarżącego przepisów prawa materialnego lub procesowego, które ma charakter rażący, jest widoczne na pierwszy rzut oka (*prima facie*), bez potrzeby głębszej analizy łączącego strony stosunku prawnego oraz adekwatnych do niego norm prawa materialnego, które to naruszenie doprowadziło do wydania orzeczenia w oczywisty sposób wadliwego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej, skarżący argumentował, że skarga jest oczywiście uzasadniona, cyt. „a to wobec rażących naruszeń przez Sąd Apelacyjny w [...] przepisów postępowania skutkujących niezgodnym z prawem oraz poczuciem sprawiedliwości rozstrzygnięciem”. Ogólnikowy wywód sprowadza się do tezy o nierozpoznanie istoty sprawy i nie wydania orzeczenia kasacyjnego na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. Skarżący nie wykazał jednak widocznej *prima vista* wadliwości zaskarżonego wyroku, stąd orzeczono, jak w sentencji, odstępując od obciążenia skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz pozwanych ze względu na jego trudną sytuację materialną (art. 102 k.p.c.).